

mr. H.R. Furstner, voorzitter
mr.dr.ir. M.W.D. van der Burg
mw. drs. S. Jonkhart

Advies ex artikel 84 Rijsoctrooiwet 1995

Betreft: Nederlands octrooi **1009354**

Verzoekster: Hortilux Schröder B.V. te Monster
Gemachtigde: mr.ir. E.E. de Vries

Octrooihoudster: J.J. Agrotech B.V. te Venlo
Gemachtigde: ir. J.M.G. Dohmen

1. Het geding

Verzoekster Hortilux Schröder B.V. (hierna "Hortilux") heeft op 28 november 2003 een verzoekschrift met bijlagen ingediend, met het verzoek een advies volgens artikel 84 van de Rijsoctrooiwet 1995 (hierna "ROW 1995") uit te brengen omtrent de toepasselijkheid van de in artikel 75 van de ROW 5 1995 genoemde nietigheidsgronden op het Nederlandse octrooi 1009354. Octrooihoudster J.J. Agrotech B.V. (hierna "Agrotech") heeft op 26 januari 2004 een schriftelijke reactie op het verzoekschrift ingediend, waaronder een voorstel voor een gewijzigde hoofdconclusie.

Tijdens de hoorzitting van het Bureau I.E. op 4 maart 2004 hebben partijen hun standpunten doen 10 bepleiten bij monde van hun respectievelijke octrooigemachtigden. De gemachtigde van octrooihoudster, de heer ir. J.M.G. Dohmen, was daarbij vergezeld van de heren J. Rutten en J. van Rens, beiden van MGL Systems en de heer mr. T.M. Blomme, advocaat. De gemachtigde van verzoekster, de heer mr. ir. E.E. de Vries, was daarbij vergezeld van de heren T.C. van den Dool en M. Brok, beiden van Hortilux en de heer Kruk, gemachtigde in opleiding. 15 Beide octrooigemachtigden hebben ter zitting exemplaren van hun pleitnota overgelegd.

De inhoud van de hiervoor genoemde stukken dient als hier ingelast te worden beschouwd.

2. De feiten

Agrotech is rechthebbende op Nederlands octrooi 1009354 voor een "Installatie voor verplaatsbare elektrische verbruikers in een ruimte zoals een tuinbouwkas", dat met als dagtekening 4 januari 2000 voor de duur van twintig jaren is verleend op een aanvraag ingediend op 9 juni 1998. Het octrooi bevat

5 28 conclusies. Conclusies 1 tot en met 5 van het verleende octrooi luiden als volgt:

1. *Installatie voor het in een ruimte zoals een tuinbouwkas verschaffen van verplaatsbare elektrische verbruikers, zoals bijvoorbeeld groeilampen, gekenmerkt door een distributierailsysteem voor het in de ruimte distribueren van elektrische energie, een geleidingsrailsysteem ingericht voor het mechanisch geleiden en van elektrisch energie voorzien van een verplaatsbare gebruiker en een*

10 *aftaksysteem, waarbij het geleidingsrailsysteem door middel van het aftaksysteem elektrisch met het distributierailsysteem is verbonden.*

2. *Installatie volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het geleidingsrailsysteem één of meer geleidingsrails en het distributierailsysteem één of meer distributierails omvat, waarbij de geleidingsrails zoveel mogelijk dwars op de distributierails in de ruimte zijn gemonteerd.*

15 3. *Installatie volgens conclusie 2, met het kenmerk, dat de geleidingsrails in een nok of nokken van een, door een dak begrensde ruimte zoals een tuinbouwkas zijn gemonteerd.*

4. *Installatie volgens conclusie 2, met het kenmerk, dat de geleidingsrails aan één of meer dakspanten van een, door een dak begrensde ruimte zoals een tuinbouwkas zijn bevestigd.*

5. *Installatie volgens elk van de voorgaande conclusies, met het kenmerk, dat het*

20 *geleidingsrailsysteem is opgebouwd uit koppelbare geleidingsrails met een bij benadering I-vormige doorsnede, waarbij het onderste dwarsbeen aan zijn uiteinde schuin naar het middenbeen toelopende loopvlakken bezit en een tegenover deze loopvlakken gevormde uitsparing voor het opnemen van elektrische geleiders, waarbij het bovenste dwarsbeen een voor het bevestigen van de geleidingsrail geschikte vorm bezit en waarbij de naar elkaar toegekeerde zijden van het bovenste been en het*

25 *onderste been zijn ingericht voor het hiertussen opnemen van koppelstukken voor het in langsricting koppelen van geleidingsrails.*

Octrooihoudster heeft vervolgens met haar antwoord op het verzoekschrift op 26 januari 2004 een beperktere, subsidiaire hoofdconclusie toegezonden welke als volgt luidt:

1. *Installatie voor het in een ruimte zoals een tuinbouwkas verschaffen van verplaatsbare elektrische*

30 *verbruikers, in de vorm van in armaturen gemonteerde lampen, zoals bijvoorbeeld groeilampen, gekenmerkt door een distributierailsysteem voor het in de ruimte distribueren van elektrische energie, een geleidingsrailsysteem ingericht voor het mechanisch geleiden en van elektrisch energie voorzien van de verplaatsbare armaturen en een aftaksysteem, waarbij het geleidingsrailsysteem door middel van het aftaksysteem elektrisch met het distributierailsysteem is verbonden en de armaturen zich direct*

35 *of hoofdzakelijk onder de geleidingsrail in langsricting daarvan uitstrekken.*

3. De door Hortilux aangevoerde nietigheidsbezwaren

- De beschermingsomvang van zowel de verleende conclusie 1 als de voorgestelde subsidiaire conclusie 1 is onduidelijk. In de verleende conclusie 1 en in de subsidiaire conclusie 1 wordt geen enkele eigenschap van het distributierailsysteem beschreven, anders dan “het in de ruimte
5 distribueren van energie”. Ook de wijze waarop energie vanuit het distributierailsysteem door het aftakstelsysteem wordt afgetakt is niet duidelijk. Voorts is de positie van de systemen ten opzichte van elkaar in de verleende conclusie 1 aan verzoekster niet duidelijk.
- De verleende conclusie 1 is zodanig ruim opgesteld, dat ze wegens ontbrekende nieuwigheid en inventiviteit op de stand van de techniek leest. De meest nabije stand van de techniek wordt
10 volgens Hortilux gevormd door het Duitse Offenlegungsschrift DE-A 2.161.334 (hierna "D1"; D1 is het equivalent van het in het nieuwheidsrapport genoemde Franse octrooischrift FR-A 2.162.610). Hieruit is de geclaimde geleidingsrail bekend en vallen de overige maatregelen van de verleende conclusie 1 uit af te leiden.
- Op grond van de combinatie van de installatie bekend uit de Nederlandse terinzagelegging NL-A
15 76.13.233 (hierna "D2") en het aftakstelsysteem bekend uit het Amerikaanse octrooischrift US-A 3.391.377 (hierna "D3") zou de verleende hoofdconclusie niet inventief zijn. Ook de combinatie van de installatie bekend uit D1 met de rail en het aftakstelsysteem uit D3 zou resulteren in de installatie van de verleende conclusie 1 en derhalve niet inventief zijn.
- De maatregelen uit de volgcconclusies zijn bekend, niet inventief of voegen niets bijzonders toe.
- Hortilux heeft voorts gewezen op een brochure "lichtenergie" van Poot Lichtenergie B.V. (hierna
20 "D4"). Naar de opgave van Hortilux is D4 gepubliceerd voor de prioriteitsdatum van het voorliggende octrooi en is het hierin getoonde belichtingssysteem verschillende malen gerealiseerd in kassen voor de prioriteitsdatum. Gezien de inhoud van D4 is de verleende conclusie 1 niet nieuw of inventief.
- De voorgestelde wijziging van conclusie 1, welke verwoord is in de subsidiaire conclusie 1, is
25 ontoelaatbaar, omdat de toegevoegde maatregel niet in de door Agrotech geciteerde tekst van het verleende octrooi voorkomt.

4. Het verweer van Agrotech

- De uit de stand van de techniek bekende systemen veroorzaken in tuinbouwkassen onnodige
30 schaduwwerking, welke de productiviteit negatief beïnvloedt. De schaduwwerking wordt onder meer veroorzaakt door de aansluitkabels van de verplaatsbare groeilampen. Aan de oplossing volgens het octrooi ligt volgens octrooihoudster ten grondslag, dat door een combinatie van de mechanische geleiding en de elektrische energievoorziening tot een enkel “geleidingsrailsysteem”,
35 blokkering van zonlicht tot een minimum kan worden beperkt. Voorts is het systeem modulair van

opzet hetgeen montage-technische voordelen heeft. Het grote tijdsverloop tussen publicatie van D1 en het octrooi (meer dan dertig jaar) duidt op inventiviteit van de uitvinding.

- D1 betreft ruimten met aanzienlijk kleinere afmetingen dan tuinbouwkassen en voorts is het systeem niet bestemd om de lampen continu heen en weer te verplaatsen. Bovendien bezit een dergelijke installatie teveel schaduwwerking voor toepassing in een kas. Daarnaast wordt in het document niet duidelijk gemaakt hoe het geleidingsrailsysteem van energie wordt voorzien; een distributierailsysteem en een aftaksysteem worden niet vermeld. Een vakman zal bij de in het octrooi genoemde problematiek van schaduwwerking in kassen D1 niet raadplegen.
- In de installatie bekend uit D2 is de mechanische geleiding van de verplaatsbare gebruikers –een verwarmingsbuis– niet gecombineerd met de elektrische energievoorziening. Voorts worden de gebruikers handmatig en dus niet automatisch verplaatst.
- D3 geeft volgens Agrotech geen enkele aanleiding voor de vakman om tot de installatie van de verleende conclusie 1 te komen.
- Agrotech heeft de openbare bekendheid van D4 en de daaruit bekende installaties ten tijde van de prioriteitsdatum van het voorliggende octrooi niet erkend. Bovendien ontbreekt uit de hieruit bekende installaties de mechanische aandrijving van de gebruikers en is deze volgens Agrotech handmatig. De stroomvoorziening van de armaturen uit D4 geschiedt middels losse kabels en niet middels een geleidingsrailsysteem zoals omschreven in de verleende conclusie 1.
- De subsidiaire conclusie 1 kan worden gebaseerd op de figuren van het octrooi.

5. Overwegingen van het Bureau I.E.

5.1. Onduidelijkheid

Hortilux heeft in haar pleitnotitie gesteld, dat het voor haar onduidelijk is wat wel en wat niet onder de beschermingsomvang van zowel de verleende conclusie 1 als de voorgestelde subsidiaire conclusie 1 valt. Vervolgens heeft Hortilux aangevoerd, dat derden (zoals Hortilux) duidelijkheid dienen te hebben omtrent de beschermingsomvang van de conclusies en dat, indien de conclusies onvoldoende duidelijk zijn, deze daarom afgewezen dienen te worden.

Het Bureau I.E. wijst er echter op, dat onduidelijkheid ten aanzien van de beschermingsomvang van de conclusies geen nietigheidsgrond ex art. 75 ROW 1995 oplevert, aangezien op grond van art. 75 lid 1 sub b ROW 1995 de toets moet zijn of het octrooischrift als geheel een beschrijving bevat van de uitvinding, die zodanig duidelijk en volledig is, dat een deskundige de uitvinding kan toepassen.

Door Hortilux is gesteld noch aangetoond, dat het octrooi deze toets niet zou doorstaan.

Het nietigheidsbezwaar ten aanzien van de onduidelijkheid van de beschermingsomvang treft om die reden dan ook geen doel.

Voorts heeft Hortilux betoogd dat het onduidelijk zou zijn wat de posities van de afzonderlijke systemen ten opzichte van elkaar zijn binnen de installatie van de verleende conclusie 1. Het Bureau I.E. is van oordeel, dat dat niet het geval is. In de verleende conclusie 1 is aangegeven, dat de (verplaatsbare) gebruiker zal worden geplaatst op de geleidingsrail. Het is dan voor de vakman duidelijk, dat de distributierail gepositioneerd zal zijn tussen de energiebron en de geleidingsrail, waarop de (verplaatsbare) gebruiker zich bevindt.

5.2. *Publicatiedatum brochure D4*

In dit advies zal het Bureau I.E. zich niet uitlaten over de vraag of D4 tot de stand van de techniek op de prioriteitsdatum behoorde. Het advies gaat derhalve in op beide situaties, namelijk de situatie dat zulks wel aangetoond kan worden en de situatie dat dit niet het geval is. Overigens, de uitkomst van dit advies in de situatie, dat de openbare bekendheid van D4 ten tijde van de prioriteitsdatum van het octrooi wèl zou worden vastgesteld, verschilt, zoals uit het hierna volgende zal blijken, niet van de uitkomst ingeval dit niet wordt vastgesteld.

5.3. *Nieuwheid en inventiviteit in het geval D4 niet tot de stand van de techniek wordt gerekend*

Nieuwheid verleende conclusie 1

Volgens de beschrijving van het octrooi was de opgave, die aan de uitvinding ten grondslag heeft gelegen, een installatie te verschaffen met verplaatsbare elektrische verbruikers, die efficiënt en doelmatig kan worden geïnstalleerd, zonder hinderlijke kabelpakketten of ingewikkelde, mechanische aandrijfsystemen. Met name de kabelpakketten leveren volgens het octrooi in tuinbouwkassen veel schaduw op, hetgeen de teeltproductie nadelig beïnvloedt. Ook in het antwoord op het verzoekschrift heeft Agrotech aangegeven, dat aan de oplossing volgens het octrooi het inzicht ten grondslag lag, dat door een combinatie van de mechanische geleiding en de elektrische energievoorziening tot een enkel "geleidingsrailsysteem" de door de installatie veroorzaakte schaduwwerking verkleind kon worden. In de pleitnota heeft Agrotech dit wederom herhaald (zie blz. 3, punt 11 en blz. 4, punt 13 van de pleitnota).

Door het Bureau I.E. wordt in de situatie, dat D4 niet tot de stand van de techniek wordt gerekend, van de door Hortilux in het geding gebrachte publicaties D1 als meest nabije stand van de techniek beschouwd. Uit D1 is een verplaatsbaar verlichtingssysteem voor een grote ruimte, zoals een zwembad, sporthal of tentoonstellingsruimte, bekend. De verleende hoofdconclusie heeft eveneens betrekking op een verplaatsbaar verlichtingssysteem. Met betrekking tot de ruimte, waarvoor dit verlichtingssysteem geschikt is, staat in de verleende hoofdconclusie: "*een ruimte zoals een tuinbouwkas*". Uit de beschrijving (blz. 2, regel 20) blijkt echter, dat de ruimten zich niet beperken tot grote ruimten zoals tuinbouwkassen, maar dat ook bijvoorbeeld kleine ruimten eronder vallen. De verleende conclusie 1 heeft dan ook in de huidige redactie betrekking op verlichtingssystemen voor

ruimten in het algemeen. De conclusie is daarmee veel ruimer opgesteld dan het uitvoeringsvoorbeeld in de beschrijving, dat alleen over tuinbouwkassen handelt.

Het vakgebied van de vakman betreft hier de verlichting van een ruimte. Dit betekent dat het vakgebied de verlichting van ruimten, zoals bijvoorbeeld hallen, omvat, maar ook de verlichting van kassen. Derhalve behoort D1 tot hetzelfde vakgebied als de installatie omschreven in de verleende conclusie 1 (zelfs al zou de ruimte een tuinbouwkas betreffen). D1 toont een verlichtingssysteem, welke een geleidingsrailsysteem omvat, waarin de mechanische geleiding en de elektrische stroomvoorziening van de verplaatsbare lampen gecombineerd is (zie in D1 blz. 8, 2e alinea en figuur 6). Een installatie met een geleidingsrail, die in het octrooi als de oplossing werd gepresenteerd, is derhalve bekend uit D1.

In D1 wordt echter geen distributierailsysteem of aftakstelsel beschreven of getoond.

Hortilux heeft in haar verzoekschrift gesuggereerd, dat deze informatie wel uit D1 afgeleid zou kunnen worden. Zij veronderstelt het bestaan van een zich, over de lengte van een uit D1 bekende lichtbalk, uitstreckende kabel, voorzien van aftakkingen voor de afzonderlijke lampen, die de lampen elektrisch met elkaar verbindt. Hortilux veronderstelt, dat de bekabeling in de lichtbalken als een distributierailsysteem kan worden aangemerkt en dat de in D1 beschreven constructie met sleepcontacten en dergelijke het aftakstelsel is. Door Hortilux wordt daarmee gesuggereerd, dat het distributierailsysteem alleen dient voor het onderling elektrische verbinden van de geleidingsrails en niet voor de verbinding met het elektriciteitsnet.

Naar het oordeel van het Bureau I.E. is het echter voor de vakman duidelijk, dat de distributierail gepositioneerd moet zijn tussen de energiebron en de geleidingsrail, daar in de verleende conclusie 1 is aangegeven, dat de (verplaatsbare) gebruiker op de geleidingsrails zal worden geplaatst.

Bovendien wordt de door Hortilux veronderstelde stroomkabel niet in D1 beschreven. Daarentegen wordt op bladzijde 3 en op bladzijde 8 van D1 wel geopenbaard, dat de stroomvoorziening van de lampen langs de geleidingsrails plaatsvindt.

Het Bureau I.E. is dan ook van oordeel, dat de door Hortilux naar voren gebrachte suggestie niet juist is.

Halverwege de hoorzitting heeft de gemachtigde van Agrotech verzocht de ruimte in conclusie 1 tot een tuinbouwkas te mogen beperken. De gemachtigde van Hortilux heeft echter als reactie hierop meegedeeld, niet akkoord te gaan met het verzoek in dat late stadium. Het Bureau I.E. zal de voorgestelde beperking dan ook niet in beschouwing nemen en haar advies zal betrekking hebben op installaties voor het verschaffen van verplaatsbare elektrische verbruikers in ruimten in het algemeen en zal zich niet beperken tot dergelijke installaties in kassen.

Agrotech heeft aangevoerd, dat het systeem uit D1 niet relevant is voor de hoofdconclusie, omdat de installatie uit D1 niet bestemd is om de lampen continu heen en weer te verplaatsen. Hortilux heeft hiertegen aangevoerd, dat in het onderhavige octrooi nergens staat vermeld, dat de lampen in de inrichting uit het octrooi zich continu heen en weer zouden verplaatsen. Het Bureau I.E. stelt voorop, dat in de verleende conclusie 1 niet als maatregel van de installatie is opgenomen, dat de gebruikers zich continu heen en weer zouden bewegen. Nu de conclusie hiertoe niet is beperkt, verwerpt het Bureau I.E. de stelling van Agrotech, waardoor D1 de meest nabije stand van de techniek blijft.

Vervolgens is het Bureau I.E. bij de beoordeling van de nieuwigheid van de verleende conclusie 1 nagegaan of een constructie van een distributierailsysteem en een aftaksysteem, zoals beschreven in de verleende conclusie 1, impliciet meegelezen zou kunnen worden in D1. Zowel Hortilux als Agrotech hebben hun visie ten aanzien van de meest waarschijnlijke uitvoeringsvorm van de verbinding van de uit D1 bekende geleidingsrails met het elektriciteitsnet, welke functie in het onderhavige octrooi door de combinatie van het distributierailsysteem en het aftaksysteem wordt vervuld, naar voren gebracht. Hortilux heeft gesteld dat de meest logische verbinding van de geleidingsrailsystemen met het elektriciteitsnet is, dat een centrale elektriciteitskabel, welke eventueel meervoudig kan zijn uitgevoerd, in het plafond van de ruimte aanwezig is, waarvan verschillende kabels uitgaan voor het elektrisch verbinden van de geleidingsrails met de elektriciteitstoevoer.

Agrotech heeft daarentegen aangevoerd, dat zij het waarschijnlijker achten, dat bij de verbinding van de geleidingsrailsystemen met het elektriciteitsnet in D1 gebruik zal worden gemaakt van in het plafond van de ruimte aangebrachte elektriciteitsaansluitpunten, welke op, op zich bekende wijze, dat wil zeggen door middel van buizen, lasdozen en wat al dies meer zij, gemonteerd zijn.

Van beide, door partijen naar voren gebrachte uitvoeringsvormen van de verbinding van de geleidingsrailsysteem uit D1 met het elektriciteitsnet, acht het Bureau I.E. het aannemelijk, dat zij voor kunnen komen. De verbinding van het geleidingsrailsysteem met het elektriciteitsnet middels een distributierailsysteem en een aftaksysteem, zoals beschreven in de verleende conclusie 1, wordt naar de mening van het Bureau I.E. dan ook door de vakman niet impliciet meegelezen in D1.

Het verplaatsbare verlichtingssysteem conform de verleende conclusie 1 onderscheidt zich derhalve van het uit D1 bekende verplaatsbare verlichtingssysteem door de toevoeging van een distributierailsysteem en een aftaksysteem. Hoewel de (volgens de octrooiomschrijving en de stellingen van Agrotech) belangrijkste maatregel van de installatie uit de verleende conclusie 1, zijnde het geleidingsrailsysteem waarin de mechanische geleiding en de elektrische stroomvoorziening van de verplaatsbare gebruikers zijn gecombineerd, bekend is uit D1, is desalniettemin de verleende conclusie 1 nieuw ten opzichte van D1, doordat een distributierailsysteem en een aftaksysteem ontbreken in D1.

De verleende conclusie 1 voldoet eveneens aan de eis van nieuwheid ten opzichte van de overige door Hortilux tegen het octrooi gehouden documenten, welke naar de mening van het Bureau I.E. verderafgelegen stand van de techniek vormen.

Agrotech heeft als verschil tussen de onderhavige uitvinding en D2 aangevoerd, dat in D2 niet wordt
 5 gesproken over een mechanisch aangedreven (automatisch) belichtingssysteem, maar dat het een handmatig verplaatsbaar systeem betreft. Het Bureau I.E. acht dit geen valide argument, omdat de wijze van aandrijving van de verbruikers in het midden wordt gelaten in de verleende conclusie 1. De huidige, zeer algemene redactie van "een verplaatsbare gebruiker" in de verleende conclusie 1 omvat derhalve ook installaties met handmatig verplaatsbare gebruikers. D2 vormt echter verderafgelegen
 10 stand van de techniek, omdat het hieruit bekende verplaatsbare verlichtingssysteem behalve het distributierailsysteem en het aftaksysteem tevens de gecombineerde uitvoering van mechanische geleiding en elektrische stroomvoorziening van de lampen binnen één geleidingsrailsysteem mist. D3 betreft een stationair in plaats van een verplaatsbaar verlichtingssysteem voor een ruimte en vormt daardoor een verderafgelegen stand van de techniek. D3 beschrijft echter wel een rail en een systeem
 15 om energie van de rail af te takken.

Inventiviteit verleende conclusie 1

Bij de beoordeling van de inventiviteit van de verleende conclusie 1 is het Bureau I.E. nagegaan wat het inventieve aspect is aan het toepassen van de verschilmaatregelen (zijnde het distributierailsysteem
 20 en het aftaksysteem) bij een bekend geleidingsrailsysteem, bijvoorbeeld zoals bekend uit D1. Hierbij moet worden bedacht, dat het distributierailsysteem volgens de verleende conclusie 1 alleen de elektrische energie moet distribueren in de ruimte en het aftaksysteem volgens de conclusie enkel en alleen een elektrische verbinding tussen beide rails moet leggen. Rails worden in de praktijk veelvuldig toegepast (zie bijvoorbeeld de toepassing van een rail in D3) en zijn aan de vakman
 25 algemeen bekend. Het Bureau I.E. kan geen inventieve arbeid waarderen in het aanleggen van een niet nader gespecificeerde distributierail voor de energievoorziening in een installatie met een bekend geleidingsrailsysteem. Het lange tijdsverloop tussen de datum van publicatie van D1 en indiening van de onderhavige octrooiaanvraag brengt geen verandering in dit oordeel. Ook in het elektrisch verbinden van de geleidingsrail met de distributierail middels het zgn. aftaksysteem kan geen
 30 inventieve maatregel worden gewaardeerd. Het is immers voor de vakman niet meer dan logisch, dat wanneer een distributierail wordt aangelegd, tussen deze rail en de geleidingsrail een elektrische verbinding tot stand moet worden gebracht. De verleende conclusie 1 laat bovendien in het midden hoe deze elektrische verbinding moet worden uitgevoerd.

35 Agrotech stelt, dat door toepassing van de distributierail en het aftaksysteem de montage van de installatie wordt vergemakkelijkt. Op voorhand is echter geheel niet zeker, dat toepassing van een willekeurige distributierail en een willekeurig aftaksysteem de montage daadwerkelijk

vergemakkelijkt. Eerst in de conclusies 17–23 worden maatregelen genoemd, die aanleiding geven om aan te nemen, dat de montage eenvoudig en snel kan zijn. In de verleende hoofdconclusie ontbreken echter specifieke maatregelen of kenmerken van de distributierail en het aftakstelsysteem (zoals bijvoorbeeld de toepassing van een snapverbinding), waardoor er ook varianten van het verlichtingssysteem denkbaar zijn, die onder de verleende hoofdconclusie vallen, waarbij de montage niet eenvoudig en snel is. Het technische effect van een snelle en eenvoudige montage kan derhalve niet worden toegedicht aan de verleende conclusie 1 door het ontbreken van maatregelen om deze wens te realiseren.

10 Nu het Bureau I.E. in het enkel toepassen van een niet nader gespecificeerde distributierail voor de distributie van elektrische energie bij een bekend geleidingsrailsysteem (bijvoorbeeld uit D1) en het toepassen van een niet nader gespecificeerd aftakstelsysteem, dat beide rails elektrisch logischerwijs moet verbinden, geen inventieve arbeid kan waarderen, wordt de verleende conclusie 1 wegens gebrek aan inventiviteit nietig geacht.

15 Agrotech heeft echter ter zitting uitvoerig bepleit, dat de inrichting uit de verleende conclusie 1 toegepast in een tuinbouwkas inventief is. De gecombineerde geleidingsrail is weliswaar bekend, maar combinatie met een distributierail en een aftakstelsysteem zou inventief zijn bij toepassing in een tuinbouwkas.

20 Zoals reeds hierboven uiteengezet wordt door het Bureau I.E. in de toepassing van een distributierail en een bijbehorend aftakstelsysteem bij een bekend geleidingsrailsysteem voor toepassing in een niet nader gespecificeerde ruimte geen uitvinderwerkzaamheid gewaardeerd. Ter zitting heeft Agrotech aangevoerd, dat toepassing van een rail waarmee de elektrische energie wordt gedistribueerd gunstig is voor de schaduwwerking, doordat deze aan de dakspant kan worden bevestigd. Het Bureau I.E. stelt voorop dat in de verleende conclusie 1 totaal in het midden wordt gelaten waar de distributierail in een kas moet worden gemonteerd (de rail moet enkel energie distribueren). De vakman zal echter naar het oordeel van het Bureau I.E. de rail in een kas daar monteren waar de schaduwwerking minimaal is. Montage aan een dakspant dringt zich dan direct als oplossing op aan de vakman. De vakman behoeft geen inventieve arbeid te verrichten om deze plaats in de kas te kiezen.

30 Wegens gebrek aan inventiviteit wordt de verleende conclusie 1 nietig geacht. Hierna kan de beoordeling van de overige, door Hortilux naar voren gebrachte nietigheidsbezwaren tegen de verleende conclusie 1 achterwege blijven.

35 Subsidiaire conclusie 1

Agrotech heeft verzocht, in het geval, dat het Bureau I.E. van oordeel mocht zijn, dat de verleende conclusie 1 niet nieuw of niet inventief wordt bevonden, om de nieuwe, subsidiaire conclusie 1 te

beoordelen op octrooieerbaarheid in het licht van D1 t/m D4. Hortilux heeft op de subsidiaire conclusie 1 in haar pleitnotitie ter zitting een inhoudelijke reactie gegeven. Het Bureau I.E. leidt daaruit af, dat Hortilux instemt met het opnemen van deze voorgestelde, subsidiaire hoofdconclusie in het door het Bureau I.E. uit te brengen advies.

5

De door Agrotech voorgestelde wijziging in conclusie 1 betreft hoofdzakelijk de toegevoegde beperking "de armaturen zich direct of hoofdzakelijk onder de geleidingsrail in langsrichting daarvan uitstrekken.". Agrotech heeft gesteld, dat de voorgestelde beperking te vinden is in de zinsnede "...in langsrichting van het geleidingsrailsysteem verplaatsbare verbruikers..." op bladzijde 6 van het octrooi en in figuur 1 van het octrooi.

10

Hortilux heeft betreffende de subsidiaire conclusie 1 opgemerkt, dat de ingebrachte eigenschap in ieder geval bekend is uit D2, D3 en D4. Bovendien heeft Hortilux aangevoerd, dat de in conclusie 1 aangebrachte wijziging ontoelaatbaar is, daar in de door Agrotech geciteerde tekst sprake is van "in langsrichting verplaatsbare verbruikers". Dit is naar de mening van Hortilux iets anders dan in langsrichting uitstreckende armaturen.

15

Het Bureau I.E. is met Hortilux van oordeel, dat de door Agrotech geciteerde tekst geen toelaatbare basis vormt voor de voorgestelde wijziging. Met Hortilux is het Bureau I.E. van oordeel, dat de geciteerde tekst leest op in langsrichting verplaatsbare verbruikers, hetgeen niet hetzelfde is als in langsrichting uitstreckende verbruikers of armaturen. Daarentegen worden in figuur 1 van het octrooi wel zich in langsrichting van de geleidingsrails uitstreckende armaturen getoond, die zich direct of hoofdzakelijk onder de geleidingsrails bevinden.

20

Los van het feit of de voorgestelde wijziging van conclusie 1 voldoende basis vindt in het octrooi, is het Bureau I.E. van oordeel, dat de aan conclusie 1 toegevoegde maatregel algemeen bekend is voor de vakman. De maatregel is weliswaar niet bekend uit D1, doch de maatregel kan niet de gewenste inventiviteit aan de hoofdconclusie verlenen. Het betreft immers een veelvuldig voorkomende maatregel, die niks bijzonders is en octrooihoudster heeft niet duidelijk kunnen maken waarin het inventieve ligt bij het toevoegen van deze algemeen voorkomende maatregel aan een verlichtingsinstallatie. Wegens gebrek aan inventiviteit wordt de subsidiaire conclusie eveneens nietig geacht.

25
30

Conclusie 2

De maatregel volgens conclusie 2 betreft het zoveel mogelijk dwars op de distributierails monteren van de geleidingsrails. Een van de door Hortilux tegen conclusie 2 aangevoerde bezwaren luidt, dat de maatregel volgens conclusie 2 bekend is uit D1. Hortilux refereert hierbij aan de uit D1 bekende lichtbalken, die dwars op de uit dezelfde publicatie bekende geleidingsrails zijn gemonteerd, als zijnde distributierails. Zoals eerder uiteengezet bij de bespreking van de nieuwigheid van de verleende conclusie 1, vindt het Bureau I.E. in D1 geen onderbouwing voor de stelling, dat een stroomkabel voor

35

het onderling elektrisch verbinden van de lampen door de lichtbanden wordt geleid. De lichtbanden kunnen dan ook niet als distributierails worden beschouwd. Dit bezwaar van Hortilux treft dan ook geen doel.

- 5 Een tweede door Hortilux tegen conclusie 2 aangevoerd bezwaar luidt, dat de maatregel conform conclusie 2 niets bijzonders toevoegt aan de in conclusie 1 genoemde maatregelen.

Met betrekking tot het dwars op de geleidingsrails monteren van de distributierails staat in het octrooi op bladzijde 2, regel 36 t/m bladzijde 3, regel 3 vermeld, dat deze maatregel in de praktijk een kenmerk is van een efficiënte opbouw van het verlichtingssysteem. Tevens heeft Agrotech tijdens de
10 hoorzitting de maatregel conform conclusie 2 verdedigd door aan te voeren, dat door het dwars op de distributierails monteren van de geleidingsrails volstaan kan worden met een minimale kabellengte van de aftakkabel als onderdeel van het aftaksysteem. Dit heeft als voordeel dat de door de aftakkabel veroorzaakte schaduwwerking geminimaliseerd kan worden.

Agrotech heeft het Bureau I.E. echter niet kunnen overtuigen van het feit, dat de kabellengte van de
15 aftakkabel, welke overigens niet als separaat onderdeel is opgenomen in conclusie 2, verandert wanneer de hoek tussen de distributierails en de geleidingsrails veranderd wordt. Volgens het Bureau I.E. volgt uit deze onderbouwing dan ook geen speciale voorkeur voor een hoek van 90°. Tevens is, naar het oordeel van het Bureau I.E., door Agrotech onvoldoende onderbouwd waarom een dwarse verbinding tussen de distributierails en de geleidingsrails een kenmerk van een efficiënte opbouw van
20 het verlichtingssysteem zou zijn.

Op basis van het voorgaande concludeert het Bureau I.E., dat toevoeging van de maatregel conform conclusie 2 aan de in conclusie 1 genoemde maatregelen geen inventieve materie oplevert. Wegens gebrek aan inventiviteit wordt conclusie 2 nietig geacht.

25 Conclusies 3 en 4

De maatregelen conform conclusie 3 en 4 hebben respectievelijk betrekking op het monteren van de geleidingsrails in een nok of nokken van een, door een dak begrensde ruimte en op het bevestigen van de geleidingsrails aan één of meer dakspanten van een, door een dak begrensde ruimte.

Hortilux heeft tegen beide conclusies respectievelijk aangevoerd, dat in het algemeen verlichting op
30 het hoogste punt van een ruimte gemonteerd wordt en ook dat de bevestiging van de geleidingsrails aan dakspanten niets bijzonders is.

Bestudering van de beschrijving van het octrooi levert geen nadere onderbouwing van de keuzen om de geleidingsrails in een nok of nokken, dan wel aan één of meer van de dakspanten te monteren.

Het Bureau I.E. is dan ook met Hortilux van oordeel, dat de maatregelen conform conclusie 3 en 4
35 niets bijzonders toevoegen, zodat ook deze conclusies inventiviteit ontberen en de conclusies derhalve nietig worden geacht.

Conclusie 5

De maatregelen conform conclusie 5 betreffen details van een uitvoeringsvorm van het geleidingsrailsysteem. Een van de in conclusie 5 genoemde maatregelen heeft betrekking op de I-vormige doorsnede van de geleidingsrails.

5 Hortilux heeft aangevoerd, dat het gebruik van de I-vormige doorsnede van de geleidingsrails is ingegeven door de eis, dat de loopwielen van de armaturen zich aan beide zijden van de I bevinden en dat het verschil tussen de beschreven geleidingsrail en de uit D2 bekende buisrailconstructie verwaarloosbaar is.

Agrotech heeft de I-vormige doorsnede van de geleidingsrails verdedigd door aan te voeren, dat een I-
10 vormige profiel lichter qua gewicht is dan andere gebruikelijke profielen en dat de I-vormige doorsnede van de geleidingsrails een makkelijke combinatie van de mechanische en elektrische geleidingsfunctie mogelijk maakt.

Naast het feit, dat met de maatregelen van conclusie 5 een gedetailleerde beschrijving wordt gegeven van een geleidingsrail, welke niet overeenkomt met rails uit de ingebrachte documenten, kunnen de
15 door Agrotech aangehaalde voordelen van het I-vormige profiel, naar het oordeel van het Bureau I.E., niet behaald worden met de uit D2 bekende buisrailconstructie, zodat met de maatregelen van conclusie 5 voordelen worden bereikt, die niet met de bekende uitvoeringsvormen van een geleidingsrail worden bereikt. Het Bureau I.E. komt daarmee tot het oordeel, dat conclusie 5 nieuwe en inventieve materie bevat en derhalve de door Hortilux aangevoerde nietigheidsbezwaren geen doel
20 treffen.

Conclusies 6 t/m 28

Hortilux heeft gesteld, dat de maatregelen volgens de conclusies 6 t/m 28 niets bijzonders toevoegen en dat de conclusies 6 t/m 28 daarom nieuwheid en inventiviteit ontberen.

25 Onafhankelijk hiervan geldt echter, dat de conclusies 6 t/m 28, voorzover zij afhankelijk zijn van conclusie 5, gehandhaafd kunnen worden, nu is vastgesteld, dat conclusie 5 aan de eisen van nieuwheid en inventiviteit voldoet.

5.4 Nieuwheid en inventiviteit in het geval dat D4 wel tot de stand van de techniek wordt gerekend

30 D4 betreft, evenals D2, een verplaatsbare verlichtingssysteem, waarin behalve het distributierailsysteem en het aftaksysteem tevens de gecombineerde uitvoering van mechanische geleiding en elektrische stroomvoorziening van de lampen binnen één geleidingsrailsysteem ontbreekt. Ook in het geval dat D4 wel tot de stand van de techniek wordt gerekend, is het Bureau I.E. van oordeel, dat de meest nabije stand van de techniek wordt gevormd door D1. De gronden waarop
35 conclusie 1 nietig wordt geacht, veranderen derhalve niet. Het oordeel ten aanzien van de conclusies 2 tot en met 4 is, verandert evenmin.

De I-vormige doorsnede van een geleidingsrail, hetgeen een van de maatregelen van conclusie 5 is, waaraan bijzondere voordelen zijn toegedicht, is bekend uit D4. De uit D4 bekende geleidingsrails zorgt echter alleen voor de mechanische geleiding en niet voor de elektrische geleiding van de verlichting. D4 suggereert ook niet de mogelijke combinatie van mechanische en elektrische geleiding.

5 Conclusie 5 voldoet dan ook, ook in de situatie dat D4 wel tot de stand van de techniek wordt gerekend, aan de eisen van nieuwheid en inventiviteit.

Ook in de situatie dat D4 wel tot de stand van de techniek wordt gerekend, kan gesteld worden, dat de conclusies 6 t/m 28, voorzover zij afhankelijk zijn van conclusie 5, gehandhaafd kunnen worden, nu is vastgesteld, dat conclusie 5 aan de eis van inventiviteit voldoet.

10

Het oordeel van het Bureau I.E. ten aanzien van de conclusies luidt dan ook niet anders dan in de situatie, waarin D4 niet tot de stand van de techniek wordt gerekend.

6. Advies van het Bureau I.E.

15 Op grond van het vorenstaande luidt het advies van het Bureau I.E.:

- de conclusies 1 tot en met 4 van het octrooi van Agrotech zijn vernietigbaar;
- de subsidiaire conclusie 1 is eveneens vernietigbaar;
- conclusie 5 voldoet in het licht van de door verzoekster aangevoerde stand van de techniek aan de eisen van nieuwheid en inventiviteit; en

20 - de overige conclusies zijn, nu conclusie 5 nieuw en inventief wordt bevonden, evenzeer nieuw en inventief, voorzover zij nadere uitwerkingen vormen van conclusie.

Aldus gedaan op 22 juli 2004 te Rijswijk door H.R. Furstner, M.W.D. van der Burg en mw S. Jonkhart.

25

w.g. H.R. Furstner